

концепції на експерименти російських письменників у жанрі епопеї, що було куди вдалішим, аніж спроби класицистів відродити епопею античну (Толстой та Мережковський). Розглянуто проблему екзистенційного самостояння людини, яке часом веде до богоборства (Достоевський та Булгаков). Здійснено оригінальний аналіз розвитку ліричних традицій псалма та апокаліптики в поезії Шевченка.

Автор розгорнув картину впливу Біблії на формування середньовічної словесності, осмислюються такі теми, як красномовство біблійних проповідників (пророче, повчальне і т.п.), роль теологічних творів у формуванні середньовічного світогляду і т.д. Аналіз типологічних рис та особливостей староукраїнської риторичної літератури має велике методологічне значення, бо, як слушно зазначено в монографії, ані сама Біблія, ані заснована на ній середньовічна словесність ще не одержали належного статусу в нинішніх програмах філологічних факультетів.

У рецензованій монографії бачимо певний "прорив" у сфері вивчення Біблії та її традиції, обґрунтування нового підходу, який базується на об'єктивному врахуванні реального резонансу па-

м'ятки у світовій культурі. Слід було би авторів наголосити на оригінальності власного підходу.

Проте це ставить і певні вимоги. Слушно критикуючи компаративістський підхід до проблеми рецепції Біблії як достатньо застарілий та неадекватний, С.Абрамович обмежується закликом враховувати можливості традиційної філологічної екзегези. Але рецензоване дослідження й обґрунтований ним напрям багато в чому споріднені із принципами герменевтики, зокрема в сфері перекладу пам'ятки мовою пізнішої культури, й це варто було би зазначити. Щоправда, сучасна герменевтика, зосереджуючись на проблемі неповторності бачення світу тією чи тією індивідуальністю, не дає надійного інструментарію для аналізу такого явища, як резонанс сакрального тексту в усіх основних сферах буття літератури. Чи не тому в монографії це питання дещо обійдено увагою.

Шкода, що над текстом не попрацював як слід коректор — друкарських помилок тут забагато.

Хочеться порадити науковцям, широкому колу філологів та культурологів обов'язково прочитати цю книжку, наклад якої досить малий — всього 300 примірників.

м.Полтава

Ольга Ніколенко

Строра

в обгорілих дерев білі ребра
просолені душі
і хвора кров
поскидали з гілок півтони
бо важче впізнати
голих

а коріння розсипалось прахом
лишивши в землі
сліди
непокірного росту крізь неї
мов крізь
окови

(Юлія Франк)

"Сходи. Випуск 2" (Запорізький держун-т, 2002) — це вже друга поетична антологія, де вміщено вірші 6 переможців конкурсу студентської поезії (лютий, 2001). Знайомтеся: Ганна Слободяник — "Витираю Вітрини, / небом повні, / немов ікони. / Господи, відпусти / неопалиму провини / втраченості"; Тетяна Савченко — "Міяєм шкіру. Ми — отруйні змійки, / Ми — фенікси прийдешньої доби. / І на губах — солоний присмак бійки. / Так, саме бійки, а не боротьби. / Наш птах перетворився в синю цятку / І мабуть вже не буде з нас пуття. / Нам знову починати все спочатку. / Нам знову починати з небуття ("Стереоскопія"); Юлія Франк — "Пожовклі крила / Спочили на шпилі, / Немов зав'ялі, / Немов безсилі, / Систематизовані, / Пронумеровані, / Складові картотек, / Каталогів, реєстрів, / Також байдужі і невоскреслі, / Але (Слава Богу!) / Ще хвори на небо. / І так то треба, / Той біль — живий..."; Олесь Дзига — "... коли ми нарешті помітили / одне одного / при світлі нитки Аріадни / і зрозуміли / що ми є / тоді й насправді настав / початок" ("Початок"); Наталка Маринич — "А на стьке времени / Вновь расстрел. / Из какого племени / Столько тел? / ... / Небо снова низкое / По утру. / Кто сведет на исповедь / Всю страну?"; Юрій Георгієвський — "Так похожа на дождь... / Умывающий каплями лица, / Отдирающий мраккову колоть с сердец" ("You look like rain...").

Як і кожне попереднє, це, самовизначаючись як "втрачене покоління" XXI століття (fin de siècle), насправді несе в собі світло людства, відшукуючи глибинним словом життєдатні джерела майбутнього. Бо якщо це не так, чи виринули б із серця такі світлі рядки: "Чому мені так забагато / неба білсго, / коли підіймаюся схилами / старого Дніпра? / За маревом тихолінним, / яка осіяна днина / в нечуваних кольорах. / Лиш тихо бринить стеблина, / легенький струмук птах... / Коли піднімаюся сходами / над сивими архіводами, / чому мені так?" (Ганна Слободяник).

Отже, побажасмо їм віднайдення "слів, за молитву більших, / слів, за молитву вищих, / біліших...", які — вкотре вже! — маємо надію, врятують світ.

Хочеться ще привітати плідну спробу поєднання поетичного слова зі словом критика — тобто першочитача (розділ "Наукові рефлексії"), цілком прийнятну як одна з інтерпретаційних версій творчого доробку авторів цієї збірки — есе Юрія Ганюшенка й Ольги Давидової "Синдром Малюка та Карлсона в сучасній студентській поезії Запоріжжя" й Олени Пашник "Галатея, що створила саму себе (спроба гендерної інтерпретації тексту)". До того ж, в "Авторських рефлексіях" звучить живий голос молодих поетів — отже, першодіалог поетів і читачів уже відбувся на сторінках запорізької антології. Сподіватимемося, він триватиме...

В.Л.